

RÁMCOVÝ DOHOVOR O OCHRANĚ NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Otázky a odpovědi

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Čo je rámcový dohovor?

■ Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín (RDNM) nadobudol účinnosť v roku 1998 a je komplexnou medzinárodnou zmluvou určenou na ochranu práv osôb patriacich k národnostným menšinám.

Prečo sa nazýva rámcový dohovor?

■ Text rámcového dohovoru zakotvuje práva jednotlivcov, ako aj doplnkové povinnosti, ktoré musia štáty rešpektovať. Kým dohovor je právne záväzným nástrojom podľa medzinárodného práva, slovo „rámcový“ zdôrazňuje priestor pre štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, na prispôsobenie niektorých ustanovení dohovoru konkrétnej situácii v krajine prostredníctvom vnútroštátnej legislatívy a štátnej politiky.

” ... pluralitná a skutočne demokratická spoločnosť by mala nielen rešpektovať etnickú, kultúrnu, jazykovú a náboženskú identitu každej osoby patriacej k národnostnej menšine ale aj vytvárať vhodné podmienky, ktoré jej umožnia vyjadriť, zachovať a rozvíjať túto identitu...

Koho chráni rámcový dohovor?

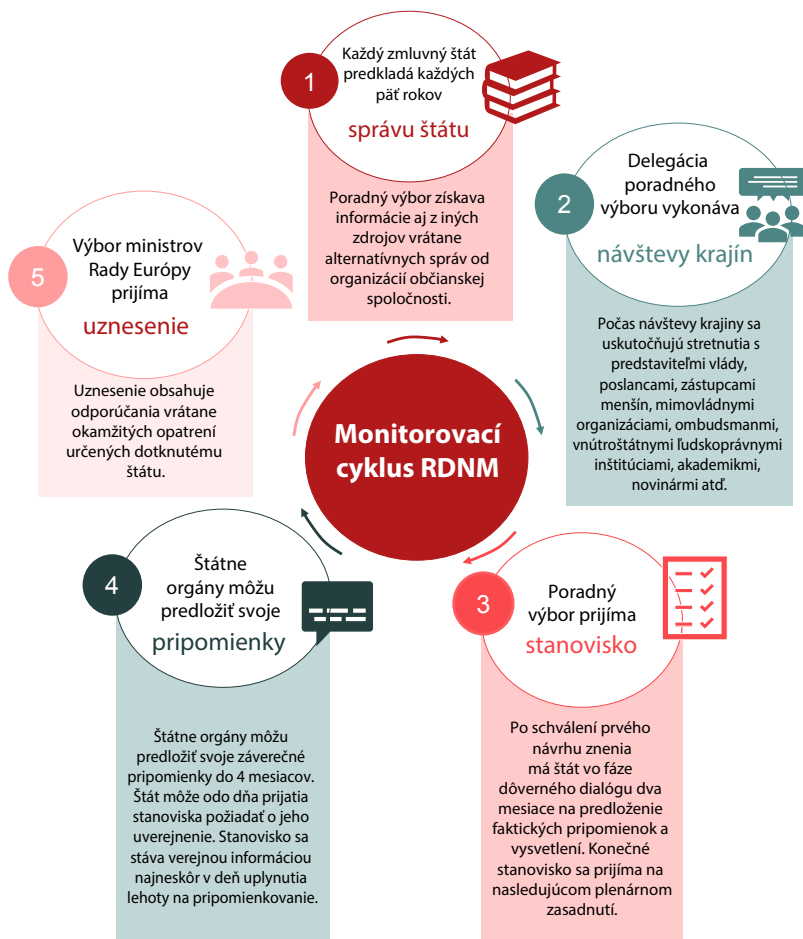
■ Rámcový dohovor neuvádza žiadne vymedzenie „národnostnej menšiny“. Každý zmluvný štát má priestor na vlastné zváženie vymedzenia skupín, na ktoré sa bude dohovor na ich území vzťahovať. Toto vymedzenie musí byť nediskriminačné, vypracované v dobrej viere a v súlade so všeobecnými zásadami medzinárodného práva vrátane zásady slobody sebaurčenia.

■ Zásada slobody sebaurčenia znamená, že každá osoba má právo slobodne si zvoliť, či sa má s ňou zaobchádzať ako s osobou patriacou k národnostnej menšine. Jej rozhodnutie musí byť založené na objektívnych kritériách spojených s jej identitou, ako sú náboženstvo, jazyk, tradície a kultúrne dedičstvo.

■ Štáty majú rozmanité prístupy k vymedzeniu národnostnej menšiny podľa rámcového dohovoru: od reštriktívneho prístupu, napríklad so zoznamom tradičných skupín, ktoré má rámcový dohovor chrániť; po otvorenejší prístup uplatňujúcim články dohovoru na široké spektrum skupín pružnejším spôsobom.

Ako sa monitoruje rámcový dohovor?

— Rámcový dohovor monitoruje Výbor ministrov Rady Európy spolu s Poradným výborom pre rámcový dohovor, orgánom zloženým z 18 nezávislých expertov.

” ... prevratné udalosti v európskych dejinách ukázali, že ochrana národnostných menšín je nevyhnutná pre stabilitu, demokratickú bezpečnosť a mier na tomto kontinente ...

Práva osôb patriacich k národnostným menšinám & doplnkové záväzky, ktoré majú štáty rešpektovať

Slobodné vyjadrovanie etnickej, kultúrnej, jazykovej a náboženskej identity - Nediskriminovanie - **Podporovanie skutočnej rovnosti** - Zachovávanie a rozvíjanie menšinových kultúr, náboženstiev a jazykov- **Podporovanie medzikultúrneho dialógu** a ochrana osôb patriacich k menšinám pred prejavmi nepriateľstva alebo násilím - Uplatňovanie slobody zhromažďovania, združovania, prejavu, myslenia, svedomia a náboženstva - Posilňovanie rozmanitého mediálneho priestoru vysielaním v menšinových jazykoch a podporovaním menšinových médií - Používanie menšinových jazykov v kontakte s úradmi v oblastiach tradične alebo vo väčšom počte obývaných národnostnými menšinami - Zobrazovanie osobných mien, názvov miest a iných topografických označení v menšinových jazykoch - **Sprístupňovanie vzdelávania** všetkým a posilňovanie medzikultúrnych vedomostí - Vyučovanie v menšinových jazykoch a o nich na súkromných a verejných školách - **Schopnosť ovplyvňovať verejné rozhodovanie** o otázkach týkajúcich sa osôb patriacich k národnostným menšinám - Účasť na **kultúrnom, spoločenskom a hospodárskom živote** - Zdržanie sa manipulácie s hranicami volebných obvodov s cieľom obmedziť práva menšín - Presadzovanie práv menšín prostredníctvom bilaterálnej, multilaterálnej a cezhraničnej spolupráce

Kde chráni rámcový dohovor osoby patriace k národnostným menšinám?

■ Rámcový dohovor nadobudol účinnosť v 38 štátoch.* Misia OSN pre dočasnú správu v Kosove (UNMIK) má osobitnú monitorovaciu dohodu týkajúcu sa Kosova.**

► Zmluvné strany rámcového dohovoru

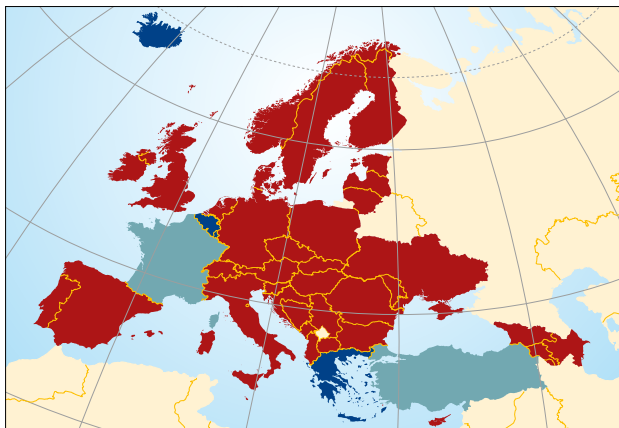
Albánsko	Estónsko	Malta	Srbsko
Arménsko	Fínsko	Moldavská republika	Slovenská republika
Rakúsko	Gruzínsko	Čierna Hora	Slovinsko
Azerbajdžan	Nemecko	Holandsko	Španielsko
Bosna a Hercegovina	Maďarsko	Severné Macedónsko	Švédsko
Bulharsko	Írsko	Nórsko	Švajčiarsko
Chorvátsko	Taliano	Poľsko	Ukrajina
Cyprus	Lotyšsko	Portugalsko	Spojené kráľovstvo
Česká republika	Lichtenštajnsko	Rumunsko	
Dánsko	Litva	San Maríno	

► Štáty, ktoré podpísali, ale neratifikovali Rámcový dohovor

Belgicko	Island
Grécko	Luxembursko

► Štáty, ktoré nepodpísali ani neratifikovali Rámcový dohovor

Andorra	Monako
Francúzsko	Turecko

* Ruská federácia bola zmluvným štátom od roku 1998 do roku 2024.

** Všetky odkazy na Kosovo, či už na jeho územie, inštitúcie alebo obyvateľstvo, v tomto texte sa chápu v úplnom súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1244 bez toho, aby tým bolo dotknuté postavenie Kosova.

” ... vytvorenie prostredia tolerance a dialógu je nevyhnutné pre to, aby sa kultúrna rozmanitosť stala zdrojom a faktorom obohacovania každej spoločnosti a nie jej rozdeľovania ...

INFORMÁCIE

Kontakt:

Sekretariát Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín

Rada Európy
F-67075 Strasbourg Cedex
minorities.fcnm@coe.int

www.coe.int/minorities

Viac informácií o úlohe mimovládnych organizácií nájdete na:
www.coe.int/en/web/minorities/role-of-ngos

PREMS 105525

SVK

www.coe.int

Rada Európy je najvýznamnejšou ľudskoprávnou organizáciou na európskom kontinente. Združuje 46 členských štátov, vrátane všetkých členských štátov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach, zmluvný dokument na ochranu ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Na vykonávanie dohovoru v členských štátoch dohliada Európsky súd pre ľudské práva.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE